

קוראים יקרים,

"אינני בוכה אף פעם... אז למה אמא, למה..."

חלפו ארבע שנים מאז התחלתי לשמש כעורכת הראשית של כתב העת, וחשבתי שהגיע הזמן לסיכום, לרפלקסיה על העבר ולמבט לעתיד.

כשלקחתי על עצמי את התפקיד בסוף 2019, ידעתי מניסיוני כעורכת הראשית בעבר (2008-2012) שפרסום סדיר לאורך זמן של מאמרים איכותיים ורלוונטיים עבור אנשי המקצוע בישראל הוא משימה מאתגרת. עיקר הקושי למלא משימה זו נובע מהיעדר תמריץ ישיר לפרסום מאמרים בעברית. כך למשל, עקב דרישות האוניברסיטאות בישראל, פרסום בשפה העברית לא נחשב "יוקרתי מספיק" לצורכי קידום אקדמי. לכן, למרות הניסיון הרב בכתיבה מדעית שיש לעמיתינו בחוגים לפיזיותרפיה, ולמרות פעילותם המחקרית הענפה, אין להם תמריץ חיצוני להשקיע בכתיבה בעברית. הגשת מאמרים על ידם לפרסום בכתב העת שלנו נובעת בעיקר ממניע אלטרואיסטי לתרום למקצוע בישראל. לעמיתינו מן העולם הקליני, אשר גם להם ישנה אמירה בעלת משמעות רבה למקצוע, לא רק שאין תמריץ חיצוני לפרסום מאמרים, אלא שניסיונם המועט בכתיבה אקדמית הוא גורם מעכב כבד משקל.

עם קבלת תפקיד העורכת, קבעתי לעצמי רף - לפרסם בקביעות שלושה גיליונות בשנה עם לפחות שניים-שלושה מאמרים מקוריים בכל גיליון נוסף על המדורים הקבועים שמתפרסמים בו. עמידה ברף זה מאפשרת לתקצירי המאמרים המתורגמים לאנגלית להיכלל במאגר הבינלאומי CINHAL, ולהציג את המחקרים בפני העולם המקצועי הרחב.

ואכן, עמדנו בכבוד ברף הזה! נוסף על ארבעה מדורים קבועים ותקצירי העבודות שפורסמו בכנס הבינלאומי בז'נבה ובכנס הפיזיותרפיה בישראל, פורסמו בכל גיליון בין שניים לשישה מאמרים (ממוצע $\pm$ סטיית תקן, 3.3 ± 1.2). המאמרים מייצגים מגוון רחב של תחומי עניין מקצועי, וכוללים מחקרים כמותניים ואיכותניים, תיאורי מקרה, פרויקטים קהילתיים פורצי דרך, סקרים, מאמרי דעה ועוד.

בהתחשב בקושי הרב לגייס מאמרים איכותיים לכתב העת, לא פעם נשאלת שאלה, מה התמריץ של העמותה להמשיך לתמוך בכתב העת הישראלי? בסקר שערכה המערכת נמצא שמבין העמיתים שהשתתפו בסקר, שיעור המעיינים בקביעות בכתב העת הישראלי דומה למדי לשיעור המעיינים בכתבי עת בינלאומיים.¹ אך הממצא המדאיג יותר היה שרק ב-12% מן הדיונים בפגישות צוות עוסקים במאמרים שהתפרסמו בכתב העת הישראלי לעומת 74% העוסקים במאמרים שהתפרסמו בכתבי עת בינלאומיים.

האם נתון זה מיתר את כתב העת הזה? לעניות דעתי התשובה היא בהחלט לא!

אין ספק שבתחומים רבים המחקרים שנתמכים על ידי מענקים גדולים, ושהשפעתם על המקצוע רחבה ומשמעותיה יותר, יפורסמו בראש ובראשונה בכתבי עת בינלאומיים יוקרתיים. יחד עם זאת, למאמרים רבים המתפרסמים אצלנו, ושאוּלֵי לא היו יכולים להתפרסם בכתבי עת בחו"ל, יש חשיבות ורלוונטיות מיוחדת לקהל היעד שלנו. אציג כאן רק כמה דוגמאות מיני רבות: תיאור מקרה של יישום קליני של התאמת אביזרי שיקום לחולה המתגורר בסביבתו הטבעית;² פרויקטים ייחודיים במסגרת מכון קופת חולים, או מרכז יום;^{3,4} מאמר המתאר תהליכי רגולציה בישראל;⁵ סקר הבוחן דעת עמיתים על מתווה להכרה במומחיות;⁶ ותרגום לעברית, תיקוף ומהימנות של כלי אבחון מקובל בעולם המאפשר לאנשי מקצוע בישראל להשוות את תוצאות הטיפול שלהם לתוצאות המתפרסמות בעולם.⁷ מאמרים כגון אלה תלויים בגורמי הקשר מקומיים, ולכן יש להם השלכות ייחודיות דווקא עבור אנשי המקצוע בישראל.

מסיבות אלו, אין בישראל מקצוע אקדמי המכבד את עצמו שאינו תומך בפרסום מאמרים בכתב עת ישראלי!

כשנכנסתי לתפקידי, החלטתי שלא רק שאעשה ככל יכולתי לשמור על רף הפרסומים שקבעתי, אלא גם שלא "אתבכייך" ואתלונן על מיעוט המאמרים המגיעים למערכת או על רמתם המקצועית הירודה. ואכן הייתי עלולה ליפול בפח הזה בקלות. שמירה על מספר המאמרים ואיכותם מחייב אותי לא רק לסייע באופן פעיל לרבים מהכותבים בכל שלבי הכתיבה, אלא

רשימת מקורות

1. יוכבד לויפר. דברי העורכת: סקר דעת קהל בקרב הקוראים - הפתעות הן המנוף לצמיחה! כתב עת לפיזיותרפיה. 2020;22(2):4-1.
2. נטע ברזילי. התאמת מכשירי שיקום וניידות לאנשים עם מוגבלות ממושכת בקהילה: תיאור מקרה. כתב עת לפיזיותרפיה. 2020;22(2):13-18.
3. גליה קופלס-בייטנר, עינת קודש, מיכל כפרי. תוכנית מעשית לאימון אירובי קבוצתי עבור מטופלים בשלב הכרוני לאחר אירוע מוחי. כתב עת לפיזיותרפיה. 2020;22(3):22-39.
4. באדרה נעאמנה-אבו אלהיג'ה, שותפות אקדמיה-קהילה: קורס אקדמי בפיזיותרפיה המקדם בריאות והמשלב עשייה עם הקהילה. כתב עת לפיזיותרפיה. 2021;23(2):19-28.
5. אילה פרג. הסדרה כמנוף לפיתוח ולקידום מקצוע הפיזיותרפיה. כתב עת לפיזיותרפיה. 2020;22(2):5-12.
6. יוכבד לויפר. מתווה המומחיות בפיזיותרפיה: סיכום תגובות הקוראים. כתב עת לפיזיותרפיה. 2021;23(2):2-12.
7. שרון סלוטקין, אירית ויסמן-פוגל, אבי צפיר, מיכל גרנות, אחינועם לב-שגיא. הערכת התפקוד המיני בקרב נשים הסובלות מכאב ביחסי המין: תרגום ותיקוף של שאלון ה-Function, Index Sexual Female. כתב עת לפיזיותרפיה. 2020;23(3):40-50.

גם ליזום לעתים קרובות את הכנת המאמרים. הייתי שמחה לו בעת הגשת הגיליון לפרסום יהיו ברשותי מאמרים מוכנים עבור הגיליון הבא. אך עצוב ומתסכל ככל שיהיה, המציאות רחוקה מזאת.

אך הקושי הגדול יותר בתפקידי כעורכת ראשית נובע מן התחושה שאני עובדת בריק. לצערי, למרות פניות חוזרות ונשנות מעל דפים אלו, המשוב שאני מקבלת מן השטח בנוגע לחומרים שמתפרסמים הוא דל! רבים מבין העמיתים שאני משוחחת איתם אפילו אינם ערים לכך שהמאמרים המתפרסמים בכתב העת הם נגישים לכול ובחינם! בלי משוב מן העמיתים איננו יכולים לדעת מהם הנושאים שעוררו את סקרנותכם, מהם המאמרים אשר תרמו לעשייה בשטח, וחשוב מזה, כיצד ניתן להפוך את כתב העת לרלוונטי יותר.

לסיום בנימה אופטימית, בעמוד 4 בגיליון זה מוצגת רשימה של 64 עמיתים שבמהלך ארבע השנים האחרונות התנדבו לתרום מזמנם כדי לסקור את המאמרים שהוגשו למערכת לשם הבטחת איכותם. נכונותם של העמיתים האלה לסקור את המאמרים באופן אנונימי מבלי שתרומתם תיודע ברבים היא עדות ישירה לחשיבות המיוחסת לכתב העת. ועל כך תודתי.

כיוון שזהו הגיליון האחרון לפני פרוס השנה החדשה, ברצוני לברך בשם כל חברי המערכת את כל קהל הקוראים ובני ביתם:

שנה טובה ומתוקה,

שנה של שלום ובריאות איתנה,

ולא פחות חשוב בימים אלו - שנה של קירוב לבבות.

מאחלת לכם קריאה מהנה ומועילה,

יוכבד (יוכי) לויפר

עורכת כתב העת לקידום הפיזיותרפיה

פרופ' (אמריטוס), החוג לפיזיותרפיה, אוניברסיטת חיפה

yochy.laufer@gmail.com

סוקרי המאמרים בכתב העת של העמותה לקידום הפיזיותרפיה, בשנים 2019-2023

לפניכם שמותיהם של הפיזיותרפיסטים והפיזיותרפיסטיות, אשר תרמו מזמנם ומניסיונם המקצועי כדי לסקור את המאמרים אשר הוגשו לפרסום בכתב העת של העמותה לקידום הפיזיותרפיה בשנים 2019-2023. הסקירה כללה קריאה מעמיקה של המאמר, ומתן משוב מפורט. לעתים קרובות תהליך הסקירה כלל גם דיון מעמיק איתי לגבי החוזקות והחולשות של המאמר, אשר סייע לכותבים לשפר את עבודתם. סקירת המאמרים, הנעשית בהתנדבות ומאחורי הקלעים, הציבה את כתב העת במעמד של peer reviewed journal, והיא שמאפשרת לנו להגיש לקוראים מאמרים מקצועיים ברמה גבוהה במגוון תחומי העיסוק של המקצוע. ראוי לציין, שמתוך עשרות פניות לעמיתים בבקשה לסקור מאמר, אפשר למנות על יד אחת בלבד את המקרים שבהם נדחתה. לעומת זאת, לא מעטים מבין העמיתים המופיעים ברשימה מכובדת זו ניאותרו לסקור יותר ממאמר אחד! פרסום כתב העת שלנו מתאפשר רבות בזכותם, ועל כך תודתי העמוקה.

יוכי

ד"ר עמית אברהם	ד"ר קובי דגן	פרופ' עינת קודש
ד"ר מיכל אהרונוביץ	ד"ר אמירה דהר	ד"ר אילן קורץ
גב' אלהי'גה נעאמנה באדרה	גב' זהבה דוידוב	גב' איילת קלר
ד"ר הדס אופק	פרופ' רותי דיקשטיין	ד"ר אלון קלרון
פרופ' אופירה איינשטיין	פרופ' גלי דר	גב' שירי קרטין
ד"ר דבורה אלפרוביץ	גב' יעל הראל	פרופ' ליאוניד קליכמן
מר אורי אתרוג	ד"ר נילי ויסברג	ד"ר אלון רבין
גב' נטע ביאר	ד"ר אילנה זילברשטיין	גב' דלית רומם
ד"ר מיה בנצור קלה	גב' עדי טולדנו שובי	גב' יעל רותם גלילי
מר דוד בן-אלישע	ד"ר גלית יוגב	ד"ר נועה רפאלי
גב' מיקה בן דוד	פרופ' תמר יעקב	ד"ר גילה שחר
ד"ר נועה בן עמי	פרופ' אלי כרמלי	ד"ר טל שחר אשכנזי
ד"ר גדי ברטור	ד"ר מיכל כפרי	ד"ר ענת שעשוע
גב' ימימה ברק	פרופ' מיכל כץ-לירר	פרופ' שמואל שפרינגר
ד"ר סימונה בר חיים	פרופ' יוסף משראווי	גב' תמר שרון סבג
גב' איריס גביש	פרופ' מאיר לוטן	ד"ר הילה שריג בהט
ד"ר מיכל גביזון אלבוים	גב' לילך לוטן	גב' שומי סלע
גב' עולא ג'השאן	גב' דפנה ניב	ד"ר ג'נאן עבאס
גב' דיצה גוטליב	גב' טל ניצן	ד"ר מיכל עצמון
ד"ר אביה גוטמן	גב' דליה נתן	ד"ר סמדר פלג
ד"ר יוהנה גייגר	ד"ר עופרה נצר	ד"ר אסתר פנסו זבלוגובסקי
ד"ר יואב גימור	גב' שרון פרוכטר	ד"ר סלבי פרנקל טולדו
גב' ענת גרהם	מר גל סלע	

*אם בטעות נשמט מן הרשימה שם של סוקר או סוקרת, אודה לכם אם תיידעו אותי כדי שאוכל לתת גם לכם את הקרדיט הראוי.